

Keski-Suomen kuntien ilmasto- ja kiertotaloustoimenpiteitä 2022

Lisää maakunnan hyviä käytäntöjä löydät

[vaikuttavien ratkaisujen tietopankista - Kestävyysloikka.fi](https://kestavyysloikka.fi)

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Esityksen sisältö

- Esitys sisältää erilaisia ilmasto- ja kiertotaloustoimia, joita kerättiin kunnista keväällä 2023.
- Kuntia pyydettiin ilmoittamaan kunnissa vuonna 2022 tehdyt top 3 ilmastotoimenpiteet. Tänä vuonna keräsimme tietoja myös kunnissa tehdyistä kiertotaloustoimista.
- Esitys ei välttämättä sisällä kaikkien kuntien toimenpiteitä.
- Toimet ovat enimmäkseen konkreettisia toimenpiteitä vuodelta 2022, mutta ne voivat olla myös toimintamalleja, aiemmin tehtyjä tai vasta suunnitteilla olevia.
- Joissain kunnissa ei voitu resurssihaasteiden takia tehdä ollenkaan ilmasto- ja/tai kiertotaloustoimia vuonna 2022.
- Dioilla esiintyvät Hinku-, Fisu- ja Circwaste-edelläkävijöiden verkostojen logot kuvaavat kunnan kuulumista kyseisiin verkostoihin.
- Tiedot perustuvat kuntien ja aluekoordinaattoreiden omiin ilmoituksiin. Suomen ympäristökeskus ei vastaa tietojen oikeellisuudesta.

Jyväskylä

[Jyväskylän resurssiviisaustoimenpiteet löytyvät Jyväskylän ympäristövahdista \(ymparistovahti.jyvaskyla.fi\)](http://ymparistovahti.jyvaskyla.fi)

Jämsä

Energia

- Energiansäästö jo usean vuoden ajan
 - KETS- sopimuksen mukaiset toimet. Aurinkovoiman hyödyntäminen kunnan kiinteistöissä.

Kiertotalous/rakentaminen/infra

- Materiaalikierrätys kunnan omissa tie- ja rakennushankkeissa, useiden vuosien ajan
 - Kunta on käyttänyt esim. voimalaitoksen tuhkaa kevyenliikenteen väylän rakenteissa korvaamassa neitseellisiä maa-aineksia. Maa-ainesten kierrätys ja hyötykäyttö.

Liikkuminen

- Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma 2022
 - Kevyen liikenteen reittien kunnossapito ja kannustaminen pyöräilyn ja kävelyn edistämiseksi

Ruoka

- Hävikkiruoan myynti lukiolla, useiden vuosien ajan. Kaupungin ympäristöohjelman laatiminen, 2022.

Konnavesi

Rakennukset

- Paloaseman lämmönvaihtimen ja nosto-ovien uusiminen, 2023.
- Kunnantalon automatiikan uusiminen, 2023
 - Kunnantalon ilmanvaihto- ja lämmitysjärjestelmän ohjauksen uusiminen.

Valaistus

- Katuvalaistuksen uusiminen Kirkonkylän alueella, 2020-2024
 - Katuvalaistuksen päivittäminen LED-valoihin.

Uurainen

Rakennukset

- Kunnan omistamien kiinteistöjen energiansäästötoimet 2022
 - Energiansäästökohteiden läpikäynti kunnan kiinteistöillä: valaistuksien uusiminen LED teknologiaan niin sisä- kuin ulkovalaistuksissa, ulkovalaistusten aikaohjelmien muuttaminen, IV-koneiden käyntiaikojen tarkastus, lämmityskäyrien tarkastus ja kalibrointi ja automatiikan lisääminen. Tuloksena mm. 3-21% säästöt sähkönkäytössä kiinteistöillä.

Toimintamalli

- Ilmastokoordinaattori-hankkeen edistäminen, 2024-
 - Tulossa 4 lähikunnan yhteinen ilmastokoordinaattorihanke, jonka avulla toteutetaan kuntien ilmastosuunnitelma.
- Muitakin pienempiä toimia on tehty, mutta varsinainen suunnitelmallinen ilmastotyö saadaan käyntiin ilmastokoordinaattorin myötä.

Viitasaari 1/2

Energia

- Energiansäästötoimet
 - Kaupungin eri kiinteistöissä sekä ulkotiloissa tehty säätöjä ja asetuksia, joilla on säästetty sähköä ja kaukolämpöä. Esimerkiksi katuvalot on sammutettu öisin hiljaisimpaan aikaan suurelta osalta verkostoa. Rakennusten lämpötiloja laskettu, lämmityksen ja jäähdytyksen tarvetta tarkennetaan. Ilmanvaihdon optimointi. Valaistuksen vähentäminen esimerkiksi liikuntapaikoilta ja sen muuttaminen käyttöperusteiseksi. Uimahallin vedenlämpötilan ja saunojen käytön muutokset. Kaukolämmön käyttö vähentynyt 4 prosenttia, sähkönsäästö ei toteutunut mutta tätä ei verrattu vakioituun tilanteeseen esim. pakkasjaksojen suhteen. Energiansäästötoimenpiteet käynnistyivät voimakkaasti loppuvuodesta 2022, joten ei vielä täysin näy aiempiin vuosiin verrattuna. [Lue lisää Viitasaaren energiansäästötoimista \(ilmastovahti.viitasaari.fi\)](https://ilmastovahti.viitasaari.fi).
- Energiatehokkuuden parantaminen
 - Erilaiset energiatehokkuustoimenpiteet kaupungin kiinteistöissä ja ylläpitämässä teknisessä verkostossa. Esimerkiksi valaisimia on vaihdettu led-polttimoiksi, vanha hirsinen koulurakennus korjattiin ja eristettiin energiatehokkaammaksi. [Lue lisää Viitasaaren energiatehokkuuden parantamisesta \(ilmastovahti.viitasaari.fi\)](https://ilmastovahti.viitasaari.fi).

Viitasaari 2/2

Kiertotalous

- Tavaroiden ja materiaalien kierrättäminen
 - Viitasaarella on myyty ja kierrätetty kaupungin varastojen tavaraa. Näin kaupungille tarpeettomat tavarat saavat uutta käyttöä ja vähentävät uuden ostamisen ja tuottamisen tarvetta. Samalla varastotilaa voidaan käyttää tehokkaammin niiden tarvikkeiden varastointiin, johon on tarvetta. Myös kaupungin Tuunaripaja kierrättää joko korjausta tarvitsevaa tai tarpeetonta tavaraa/materiaalia (esim. kuntalaisilta lahjoituksina) uusiksi tuotteiksi ja näin mm. vanhoja huonekaluja saadaan käyttöön. [Lue lisää Viitasaaren tavaroiden ja materiaalien kierrättämisestä \(ilmastovahti.viitasaari.fi\)](https://ilmastovahti.viitasaari.fi).

Toimintamalli

- Ensimmäisen, osittaisen Hinku-vuoden seuranta ei täysin täsmällistä, mutta tämänkin seurannan myötä kehitetään ilmastotoimien kirjaamista ja seuranta kaupunkiorganisaatiossa.

Äänekoski 1/2

Toimintamalli

- Kestävä ympäristö osana kaupunkistrategiaa
 - Maaliskuussa 2022 voimaan astunut Äänekosken kaupunkistrategia 2022–2028, "Ilmiömäinen Äänekoski", nostaa ilmastotyön keskeiseksi osaksi Äänekoski-ilmiötä. Strategian yksi kolmesta painopistealueesta on kestävä ympäristö, jonka päätavoitteena on Hinku-verkoston yhteinen päästövähennystavoite – 80 % päästövähennys vuoteen 2030 mennessä vuoden 2005 tasosta. Äänekoski-ilmiön taustalla sekä kantavana voimana on osallisuus. Paikallisten asukkaiden ja yhteisöjen ääni näkyikin strategian sisällössä. Vaikuttavaa ilmastotyötä tehdään yhteisvoimin.
- Ympäristö- ja ilmasto-ohjelma – strategiasta käytäntöön
 - Äänekosken kaupunkistrategian Kestävä ympäristö -uottuvuuden käytäntöön viemiseksi kaupunki julkaisi kesäkuussa 2022 ympäristö- ja ilmasto-ohjelman. Ohjelma on voimassa strategiakauden 2022–2028 ajan. Ympäristö- ja ilmasto-ohjelmassa määritellään ne vaikuttamisen keinot, joilla kaupunkikonsernin toimialat ja tytäryhtiöt voivat edesauttaa ilmastotavoitteiden toteutumista. Ilmastotyön ohella ohjelman kantavina teemoina ovat luonnon monimuotoisuus sekä kiertotalous.

Äänekoski 2/2

Toimintamalli

- Elämän kestävä Äänekoski -hanke
 - Äänekosken ympäristö- ja ilmasto-ohjelman jalkauttamista vauhdittaa syyskuussa 2022 alkanut Elämän kestävä Äänekoski – Reilun kiertotalouden vaikutukset hiilijalanjälkeen -hanke. Ympäristöministeriön rahoittaman hankkeen keskiössä on kaupunkikonsernin sisäisen ilmasto- ja kiertotaloustyön kehittäminen pilotoimalla ilmastokoordinaattorin toimintamallia. Ilmastokoordinaattori tukee toimialoittain tehtävää ilmastotoimenpiteiden suunnittelua, kehittää sidosryhmien kanssa tehtävää yhteistyötä sekä vahvistaa kaupungin ilmastoviestintää. Lisäksi osana hanketta kaupungille julkaistaan ympäristö- ja ilmastovahti näyteikkunaksi Äänekosken ilmastotyölle sekä laaditaan kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma. Hanke päättyy joulukuussa 2023.

LIFE15 IPE FI 004

LIFE17 IPC/FI/000002
LIFE-IP CANEMURE